

Randers Kommune

TILLÆG TIL MILJØGODKENDELSE

af husdyrbruget
Hammelvej 133, 8940 Randers SV

Registreringsblad - Miljøgodkendelse

Hovedmatrikel nr.	36a, Værum By, Værum
Cvr. nr.	30435478
Ejer af landbruget og driftsansvarlig	Christian og Jørgen Berth Hammelvej 133, Værum 8940 Randers SV
Godkendelsesbetegnelse	Slagtesvinebrug > 2.000 stipladser
Tilsynsmyndighed	Randers Kommune
Sagsnummer	09.17.18-P19-108-16
Sagsbehandler	Peter Dalgas Kruse
Godkendelsens dato	16.februar 2017

Indholdsfortegnelse

RESUMÉ	4
GENERELLE FORHOLD	4
VILKÅR FOR GODKENDELSE	5
<i>Ophævede vilkår</i>	5
<i>Generelt</i>	5
<i>Anlæg</i>	6
<i>Husdyrproduktion</i>	6
<i>Gylleseparering</i>	6
<i>Arealer</i>	7
<i>Kvælstof og fosfortilførsel</i>	7
<i>Ekstra efterafgrøder</i>	7
<i>Egenkontrol</i>	7
KOMMUNENS VURDERING	9
OFFENTLIGGØRELSE	21
KLAGEVEJLEDNING	22
BILAG:	23

Resumé

Husdyrbruget er miljøgodkendt (13. november 2013) til et dyrehold bestående af 10.600 slagtesvin 32-107 kg) og 25 ammekøer med opdræt, svarende til i alt ca. 297 DE (dyreenheder).

Dette tillæg til miljøgodkendelsen tillader husdyrbruget at udvide svinebesætningen til 12.000 slagtesvin (35-107 kg). Udvidelsen kan rummes i eksisterende svinestald (Situationsplan bilag 1). Kvægbesætningen ændres ikke. Efter udvidelsen vil det samlede dyrehold svare til 326,54 DE.

Husdyrbrugets samlede udbringningsareal er uændret 142,32 ha (bilag 2). Fast gødning fra kvægholdet udbringes (eller afsættes ved afgræsning) på udbringningsarealet. Hovedparten af den producerede svinegylle vil forsat blive separeret med skruepresse og væskefraktionen herfra udbringes. Fiberfraktionen og en tilpasset mængde af rågyllen afsættes til biogasanlæg

Randers Kommune vurderer, at der kan meddeles miljøgodkendelse på nærmere fastsatte krav til husdyrbrugets drift og indretning.

Generelle forhold

Randers Kommune godkender i henhold til § 12 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*¹ udvidelse af husdyrbruget Hammelvej 133, 8940 Randers SV på betingelse af, at de nærmere fastsatte vilkår i dette tillæg, samt forsat gældende vilkår i miljøgodkendelsen, overholdes.

Ud over miljøgodkendelsens vilkår skal driftsansvarlige være særlig opmærksom på følgende:

- at grundlaget for godkendelsen er den sidst indsendte ansøgning, skema nr. 88838, version 6.
- at ændringer i forhold til sidst indsendte ansøgning skal anmeldes til kommunen, herunder:
  - ændring, etablering, eller renovering af bygninger, pladser, siloer, opbevaringstanke. m.v.
  - ændringer i udbringningsarealerne, herunder bl.a. tilkøb, frasal, tilforpagtning, bortforpagtning, forpagtningsophør og anvendelse af markarealer hos tredjemand til udbringning af gødning. Anmeldelse af ændringer af husdyrbrugets udbringningsarealer skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse den 1. august, jf. § 25 i *Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug*². Kommunen tager herefter stilling til, om ændringen er godkendelsespligtig.
- at øvrig lovgivning, som ikke er nævnt i denne godkendelses vilkår, skal overholdes - f.eks. den til enhver tid gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse. Vilkårene i godken-

¹ Lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

² Bekendtgørelse nr. 44 af 11. januar 2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

delsen er som hovedregel kun stillet for de punkter, hvor tilsynsmyndigheden vurderer, at kravene skal være mere vidtgående end de generelle bestemmelser.

- at godkendelsen betragtes som udnyttet ved enhver ændring, som er i overensstemmelse med godkendelsen – både ved hel og delvis udnyttelse af godkendelsen.
- at alle vilkår er gældende fra det tidspunkt, godkendelsen er udnyttet, medmindre andet er angivet.
- at en godkendelse af et IE-husdyrbrug (Husdyrlovens § 12, stk. 1, nr. 1-3) skal revurderes, når EU-Kommissionen offentliggør en ny BAT-konklusion.
- at godkendelsen eller dele heraf til hver en tid kan bortfalde, hvis den ikke har været udnyttet i en sammenhængende periode på 3 år.

Vilkår for godkendelse

Ophævede vilkår

1. Ved udnyttelse af dette tillæg ophæves vilkår 5, 21-27, 35-36 og 38-40 i miljøgodkendelsen af 13. november 2013. Øvrige vilkår er forsat gældende.

Generelt

2. Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på husdyrbruget, og driftspersonalet skal være orienteret om godkendelsens indhold.
3. Husdyrbrugets indretning og drift skal miljømæssigt være i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen, dog med de eventuelle ændringer der fremgår af vilkårene.
4. Eventuelt ejerskifte skal meddeles tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter, det har fundet sted.
5. Godkendelsen bortfalder helt eller delvis, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsens dato.

Anlæg

Husdyrproduktion

6. Den maksimale produktionstilladelse omfatter en husdyrbesætning på:

Dyretype	Antal	DE	Placering i stalde
Slagtesvin (35 – 107 kg)	12.000	300,73	Svinestald
Ammekøer (400-600 kg)	25	15,62	Ammekostald
Småkalv (0-6 mdr.)	3	0,81	Ammekostald
Kvie/stud (6 mdr.- kælving)	9	4,29	Ammekostald
Tyrekalv (0-6 mdr.)	13	1,76	Ungdyrstald
Ungtyr (6 mdr. – slagt)	13	3,33	Ungdyrstald

Tabel 1

Den maksimale produktionstilladelse svarer til 326,54 DE efter omregningsfaktorer på godkendelsestidspunktet.

Gylleseparering

7. Der skal anvendes et gyllesepareringsanlæg med skruepresse.
8. Al den producerede svinegylle, på nær den del der afsættes til biogasanlæg, skal separeres.
9. Gyllesepareringsanlægget og container til fiberfraktion skal være placeret på den befæstede plads ved gyllebeholderen.
10. Der skal indgås skriftlig aftale om afsætning af rågylle og af fiberfraktionen til biogasanlæg. Aftalen skal som minimum indeholde følgende oplysninger:
- leverandørens og modtagers navn, adresse og CVR nr.
  - aftale om afsættelse af rågylle (herunder afsat mængde pr. planår).
  - aftale om afsættelse af hele fiberfraktionen.
11. Der skal indgås skriftlig aftale med producenten om årligt serviceeftersyn af gyllesepareringsanlægget.
12. Vedligeholdelse af gyllesepareringsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

13. Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt gyllesepareringsanlægget er ude af drift og det i en periode på mere en 2 uger ikke er muligt at separere gyllen.

Arealer

Kvælstof og fosfortilførsel

14. På husdyrbrugets udbringningsarealer (142,32 ha) må der pr. planår (1/8 til 31/7) udbringes dybstrøelse fra kvægholdet. Desuden må der udbringes væskefraktion fra separeret svinegylle svarende til 125 DE (120 kg N/DE). Den resterende normproduktion (rågylle og fiberfraktion) af N og P skal afsættes udenfor husdyrbruget (biogasanlæg eller tredjemandsarealer).
15. I tilfælde af ophør eller delvis udnyttelse af godkendelsen kan husdyrgødningen helt eller delvis erstattes af andre typer husdyrgødning, organisk gødning eller slam, hvis mængden af kvælstof, som ikke indgår i gødningsregnskabet (uudnyttet N) ikke overstiger 4.760 kg og fosformængden ikke overstiger 3.544 kg P.

Kommunen skal på forhånd skriftligt acceptere, at husdyrgødningen i ovennævnte scenarier helt eller delvis erstattes af andre typer husdyrgødning, organisk gødning eller slam. Kommunen kan i den forbindelse forlange, at der foretages en beregning i ansøgningssystemet til dokumentation af, at udvaskningen af kvælstof ikke er øget.

Ekstra efterafgrøder

16. Der skal hvert planår etableres ekstra efterafgrøder på 2 % af husdyrbrugets efterafgrødegrundareal, dvs. udover den til hver en tid lovpligtige andel.

De ekstra efterafgrøder skal følge reglerne for almindelige lovpligtige efterafgrøder. Lovgivningens alternative muligheder til efterafgrødekravet kan anvendes med den undtagelse, at efterafgrøderne skal udlægges på egne arealer (ejede + forpagtede arealer).

Egenkontrol

17. Til kontrol af driftsvilkårene og forudsætningerne for godkendelsen skal der årligt føres journal med nedenstående oplysninger:
  - a. Mark- og gødningsregnskab indeholdende oplysninger om produktionsniveau
  - b. Kort med angivelse af placering af markstakke.
  - c. Beregning af det udnyttede og det uudnyttede kvælstof, såfremt sammensætningen af den udbragte gødning varierer i forhold til det ansøgte og beregninger vedr. udvaskning af kvælstof.
  - d. Logbog for lufttenseanlægget, hvori følgende registreres:
    - Udskrifter (datalogning) af pH-målinger/kalibrering
    - Tidspunkter for rengøring/skiftning af filtre
    - Beskrivelse af evt. driftsstop samt årsag og varighed
    - Registrering af vedligeholdelse og kalibrering af pH-måleudstyr

- Faktura for indkøbt svovlsyre
- e. Logbog for gylleforsuringsanlægget, hvori følgende registreres:
  - Udskrifter (datalogning) af pH-målinger/kalibrering
  - Registrering af vedligeholdelse og kalibrering af pH-måleudstyr
  - Skriftlig kontrolaftale
  - Årlige kontrolrapporter samt servicereporter
- f. Logbog for gyllesepareringsanlæg
  - Driftsstop med angivelse af årsag og varighed
  - Skriftlig aftale om afhændelse af rågylle og fiberfraktion
  - Årlige kontrolrapporter samt servicereporter
- g. Kvitteringer for aflevering af affald
- h. Opgørelser af energiforbrug

18. Egenkontroloplysningerne skal opbevares i mindst 5 år og forevises på kommunens forlangende

KOMMUNENS VURDERING

Vurderingen omhandler kun forhold på husdyrbruget, der berøres som følge af dette tillæg. For øvrige forhold henvises til miljøgodkendelsen.

Den ansøgte udvidelse af slagtesvinebesætningen kan rummes i den eksisterende svinestald. Husdyrbrugets samlede udbringningsareal er uændret ca. 142 ha. Fast gødning fra kvægholdet udbringes (eller afsættes ved afgræsning) på udbringningsarealet. Hovedparten af den producerede svinegyde vil forsat blive separeret med skruepresse og væskefraktionen herfra udbringes. Fiberfraktionen og en tilpasset mængde af rågyllen afsættes til et biogasanlæg (Thorsø Miljø og Biogas anlæg Amba, Kongensbrovej 10, 8881 Thorsø).

Det bemærkes, at husdyrbruget er godkendt første gang efter Husdyrloven den 13. november 2013. Da der er forløbet mindre end 8 år fra første godkendelse, har kommunen foretaget en samlet vurdering af den tidligere og nuværende ansøgning om udvidelse, jf. Husdyrlovens § 26 stk. 2.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Ansøger har redegjort for anvendelse af bedst tilgængelig teknik. Randers Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbruget med de stillede vilkår i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Ammoniak

I ansøgningsystemet, Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget en beregning af det emissionsniveau for ammoniak, der som udgangspunkt vurderes at være opnåeligt ved anvendelse af bedst tilgængelig teknologi, jf. vejledninger fra Miljøstyrelsen 2011.

Husdyrbruget anvender flere miljøteknologier (kemisk og biologisk luftrensning, gylleforsuring m.fl.) i den eksisterende svinestald og ammoniakemissionen er dermed væsentlig lavere end vejledningens emissionsgrænseværdi for nye slagtesvinestalde. I sådanne tilfælde anvendes emissionsgrænseværdien for nyanlæg også for eksisterende anlæg. Husdyrbrugets samlede BAT-emissionsniveau er i ansøgningsystemet beregnet til 3.459 kg N/år.

Husdyrbruget vurderes at leve op til det beregnede BAT-niveau, da ammoniakfordampningen fra husdyrbrugets samlede anlæg er beregnet til 547 kg N/år, jf. ansøgningsystemet, Husdyrgodkendelse.dk.

Der er i miljøgodkendelsen stillet vilkår for drift og vedligeholdelse af husdyrbrugets miljøteknologier til begrænsning af ammoniakemissionen. Disse vilkår er forsat gældende.

Fosfor

Randers Kommune har endvidere lavet en beregning af det emissionsniveau for fosfor, der som udgangspunkt vurderes opnåeligt ved anvendelse af bedst tilgængelig teknologi, jf. vejledninger fra Miljøstyrelsen 2011. Der er ikke fastsat emissionsgrænseværdier for kvæghold. EGV-P for slagtesvin er beregnet ud fra den grænseværdi, der er angivet i vejledningen for

slagtesvin (delvis fast gulv). Det beregnede fosforniveau er således 22,3 Kg P/DE ab lager eller 6.706 kg P/år.

Fosforindholdet i den producerede svinegyde på husdyrbruget er beregnet til 7.156 kg P/år eller ca. 23,8 kg P/DE. Inden udbringning separeres gyllen med skruepresse. Ved gylleseparering deles gyllen i en væskefraktion og en fiberfraktion. Fiberfraktionen fra den valgte skruepresse (Infarm) indeholder ca. 22 % af fosforet og ca. 18 % af kvælstoffet og afsættes til biogasanlæg. Gylleseparering, med efterfølgende afsætning af fiberfraktionen til videre bearbejdning, kan ifølge Miljøstyrelsen sidestilles med fodertilpasning og betragtes dermed som værende BAT. Fosforindholdet i væskefraktionen er efter separation reduceret til 18,6 kg P/DE ab lager. Ved udbringning af væskefraktionen må mængden af kvælstof i væskefraktionen sættes til 120 kg N/DE. Dermed sker der en "opkoncentrering" af mængden af fosfor pr. DE til ca. 25,8 kg P/DE. Husdyrbruget overholder dog det samlede fosforkrav med en margin på 683 kg P og fosforoverskuddet er kun ca. 0,4 kg P/ha/år. Det er Randers Kommunes samlede vurdering at husdyrbruget overholder BAT-emissionsniveauet for fosfor.

Det er en forudsætning for overholdelse af fosforniveauet, at der anvendes gylleseparering. Randers Kommune har derfor fastholdt vilkår, med enkelte ændringer, for anvendelse og drift af gyllesepareringsanlæg.

Opbevaring af husdyrgødning

Randers Kommune vurderer, at de generelle regler vedrørende opbevaring af husdyrgødning svarer til den bedst tilgængelige opbevaringsteknik. Således er gylletanke bl.a. omfattet af beholderkontrol hver 10. år og oplag af kompost i marken omfattet af krav om overdækning.

Husdyrbruget har herudover fast overdækning på gylletanken, der reducerer ammoniakfordampningen og mindsker tilførsel af regnvand.

Udbringning af husdyrgødning

Ved udbringning af husdyrgødning gælder ifølge dansk lovgivning, at der skal laves mark- og gødningsplanlægning for at reducere udvaskningen af næringsstoffer til grundvandet. I den forbindelse afstemmes gødningsmængden i forhold til afgrødens næringsstofkrav og forhold som forfrugtsværdi, jordbundstype og kunstvanding inddrages. Herudover gælder, at der i perioder, hvor risikoen for udvaskning er stor, ikke må ske udbringning af husdyrgødning. Randers Kommune vurderer, at disse regler sikrer, at udbringningen sker i overensstemmelse med bedst tilgængelige udbringningsteknologi.

For så vidt angår risici for afstrømning af næringsstoffer til overfladevand gælder tillige en række generelle regler, herunder krav om udlæg af bræmmer langs vandløb, forbud mod udbringning under vejrlig, hvor der er risiko for overfladisk afstrømning og forbud mod udbringning på stærkt skrånede arealer mod overfladevand. Randers Kommune vurderer, at disse regler sikrer, at udbringningen sker i overensstemmelse med bedst tilgængelig udbringningsteknologi.

Endelig gælder en række generelle regler, der minimerer ammoniakfordampningen ved udbringning af husdyrgødning, herunder krav om at udbringning af gylle som minimum skal ske ved slangeudlægning og krav om, at husdyrgødning på sort jord skal nedbringes senest 6 timer efter udbringning. Endvidere skal flydende husdyrgødning nedfældes på marker med sort jord og græs, eller der skal anvendes anden teknik eller teknologi i henhold til bestemmelserne i Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 28.

Energiforbrug

Årligt forbrug i husdyrproduktionen	Før udvidelse	Efter udvidelse
El	236.000 kWh	236.000 kWh
Dieselolie	11.000 l	11.000 l

Tabel 2: Oversigt over husdyrbrugets energiforbrug

Der foreligger pt. ingen retningslinjer vedrørende anvendelse af bedst tilgængelig energiteknologi for husdyrbrug. Randers Kommune vurderer imidlertid, at husdyrbruget har fokus på at reducere energiforbruget bl.a. ved eftersyn og rengøring af ventilatorer og anvendelse af lavenergibelysning.

Randers Kommune har for at sikre virksomhedens fortsatte fokus på mulige energibesparelser og for løbende at kunne vurdere om husdyrbrugets elforbrug er tidssvarende stillet vilkår om, at virksomheden minimum hver 5. år skal lade udarbejde en energirapport.

Vandforbrug

Årligt forbrug i husdyrproduktionen	Ca. m ³ Før udvidelse	Ca. m ³ Efter udvidelse
Drikkevand og vand til rengøring	10.500	10.500

Tabel 3: Oversigt over husdyrbruget vandforbrug

Der foreligger pt. ingen retningslinjer vedrørende anvendelse af bedst tilgængelig teknologi til reduktion af vandforbrug for husdyrbrug. Randers Kommune vurderer imidlertid, at husdyrbruget har fokus på at reducere vandforbruget bl.a. ved brug af højtryksrensning ved rengøring af stalde, anvendelse af drikkekopper hos svinene og daglig detektering og reparation af lækager.

Management

Ejer har redegjort for en række ledelses- og kontrolrutiner, der vurderes at medføre mindst mulig miljøbelastning og færrest muligt gener for omgivelserne.

Randers Kommune har sikret, at en række af disse ledelses- og kontrolrutiner opretholdes via vilkår i miljøgodkendelsen.

Herudover har Randers Kommune for at sikre hensigtsmæssige og systematiske reaktioner i tilfælde af uforudsete hændelser stillet vilkår om udarbejdelse af en beredskabsplan, der skal imødegå væsentlig konsekvenser for det eksterne miljø.

Natur

For projektet gælder følgende:

- Ammoniakemissionen fra det samlede anlæg, herunder lagre af husdyrgødning, øges fra 375 kg N/år (nudrift 8 år tilbage) til 546 kg N/år.
- Afstanden fra anlægget til nærmeste ammoniakfølsomme naturtype (91E0 Elle og askeskov) i internationalt naturbeskyttelsesområde (EF-habitatområde nr. 229, Bjerre Skov og Haslund Skov) er ca. 625 m (Kategori 1 – natur).
- Afstanden til det nærmeste naturområde omfattet af Husdyrgodkendelseslovens § 7, (overdrev I587-02-ov i EF-habitatområde nr. 229, Bjerre Skov) er ca. 875 m. (Kategori 2 – natur).
- Det nærmeste kvælstoffølsomme naturområde er Christanslund Skov, som ligger ca. 190 m nord for anlægget (Kategori 3 – natur).
- Der sker ingen ændringer i husdyrbrugets udbringningsareal eller i mængden eller typen af udbragt husdyrgødning. Der henvises til miljøgodkendelsen af 13. november 2013

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Det generelle beskyttelsesniveau

Påvirkning fra staldanlægget:

Det generelle beskyttelsesniveau for ammoniak i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt.

Husdyrloven fastlægger således, at alle husdyrbrug, der har søgt om miljøgodkendelse i 2016, skal reducere ammoniakfordampningen med 30 % i forhold til de bedste staldsystemer, jf. 05/06 normer. Kravet gælder for udvidelsen af dyreholdet. Dette indebærer en maksimal tilladt ammoniakfordampning fra stald og lager på ca. 3.546 kg N pr. år. Med de valgte staldsystemer, staldteknologi m.v. giver produktionen anledning til en ammoniakfordampning på ca. 546 kg N pr. år. Husdyrbruget lever således op til kravet om 30 % reduktion af ammoniakfordampningen.

Husdyrloven fastlægger desuden, at husdyrbrug maksimalt må totalbelaste kortlagte habitatnaturtyper i internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 1-natur) med 0,7 kg N pr. ha år, 0,4 kg N pr. ha år eller 0,2 kg N pr. ha år, afhængig af kumulation med andre husdyrbrug i nærområdet. Totaldepositionen af ammoniak er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 0,0 kg N/ha år. Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af kategori 1-natur.

For højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, som ligger udenfor internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 2-natur) er beskyttelsesniveauet en totaldeposition på 1,0 kg N/ha år. Totaldepositionen af ammoniak er i husdyrgodkendel-

se.dk beregnet til 0,0 kg N/ha år. Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af kategori 2-natur.

For øvrige heder, og overdrev samt moser og ammoniakfølsomme skove uden for internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 3-natur) er beskyttelsesniveauet en merdeposition på 1,0 kg N/ha år. Sidstnævnte beskyttelsesniveau kan dog ud fra en konkret vurdering fastsættes højere. Merdepositionen af ammoniak er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 0,0 kg N/ha år. Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af kategori 3-natur.

For øvrig natur omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, men ikke omfattet af ovennævnte kategorier, gælder, at udvidelsen ikke må medføre en tilstandsændring. Der ligger ingen øvrige § 3-naturområder nærmere på staldanlægget end ovennævnte kategori 3-natur.

Skærpet beskyttelsesniveau

Påvirkninger fra staldanlægget:

Randers Kommune vurderer, at ammoniakdepositioner, som er lavere end Husdyrlovens beskyttelsesniveau ikke giver anledning til en væsentlig miljøpåvirkning, og at der derfor ikke er grundlag for at skærpe Husdyrlovens afskæringskriterier for kvælstofbelastning af naturarealer.

Med hensyn til arter, der er omfattet af Habitatdirektivets bilag IV, vurderer Randers Kommune, at der fra staldanlægget ikke vil ske en væsentlig påvirkning af disse arters levesteder, yngle- eller rasteplasser. Det tillægges vægt, at Randers Kommune med undtagelse af Odderen ikke har kendskab til forekomst af disse arter indenfor en afstand af 750 meter fra staldanlægget, og at merpåvirkningen af potentielle levesteder (vandhuller mv.) med ammoniak indenfor denne afstand er begrænset, jf. ovenstående. Endvidere tillægges vægt, at Odderen, der potentielt kan være tilknyttet Frisenvold Bæk ikke vurderes nævneværdigt påvirket af næringsstofbelastning.

Fjorde/kystvande/søer m.v.

For projektet gælder følgende:

- Husdyrbrugets eget udbringningsareal udgør 142,32 ha. Heraf er 66,58 ha beliggende i Favrskov Kommune. Alle arealer ligger i deloplandet "Randers Fjord til Mellerup" og afvander via Gudenå systemet til Randers Fjord.
- Randers Fjord fra Randers til Mellerup indgår i EF-habitatområde nr. 14 (Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariagerfjord). Udpegningsgrundlaget kan ses på Naturstyrelsens hjemmeside (www.nst.dk).
- Ifølge Miljøstyrelsens nitratklassekort er 134,71 ha omfattet af nitratklasse 2.
- Ifølge Miljøstyrelsens fosforklassekort er 60,41 ha omfattet af fosforklasse 3; 2,14 ha af fosforklasse 2 og 3,18 ha af fosforklasse 1.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Det generelle beskyttelsesniveau

Det generelle beskyttelsesniveau for kvælstof- og fosforbelastning af overfladevand i Husdyrloven er overholdt:

Husdyrloven fastlægger således krav til udvaskning af nitrat i områder, der ligger i nitratklasse 1 - 3. Da der forekommer arealer i nitratklasser, er der krav om, at der maksimalt må udbringes 0,97 DE/ha, eller at bedriften maksimalt må give anledning til en udvaskning på 41,3 kg N/ha. Husdyrbruget har nedbragt kvælstofudvaskningen til 41,2 kg N/ha, dels ved udbringning af 1,06 DE væskefraktion/ha fra separeret gylle og dels ved anvendelse af 2 % ekstra efterafgrøder. Der er således stillet vilkår i overensstemmelse hermed.

Husdyrloven fastlægger desuden krav til maksimalt fosforoverskud på husdyrbrug afhængig af, hvilke fosforklasser (1-3) udbringningsarealerne er omfattet af. Da der forekommer arealer i fosforklasser er det maksimalt tilladte fosforoverskud beregnet til ca. 5,2 kg P/ha år. På udbringningsarealerne tilføres ca. 24,9 kg P/ha år med husdyrgødning og fraføres ca. 24,5 kg P/ha år med afgrøderne. På udbringningsarealerne er der således et fosforoverskud på ca. 0,4 kg P/ha år, hvilket lever op til Husdyrlovens fosforkrav.

Skærpet beskyttelsesniveau

Randers Kommune har vurderet, om der er særlige forhold ud over det generelle beskyttelsesniveau, der taler for, at der skal fastsættes yderligere vilkår til beskyttelse af overfladevand.

Risikoarealer:

Ingen af udbringningsarealerne har hældninger >6 grader direkte mod vandløb eller søer. På den baggrund vurderer Randers Kommune, at der ikke er væsentlig risiko for tab af næringsstoffer til vandmiljøet via overfladisk afstrømning.

Søer:

Ingen af udbringningsarealerne ligger i opland til større søer.

Natura 2000-områder:

Randers Fjord fra Randers til Mellerup

Randers Fjord fra Randers til Mellerup indgår i EF-habitatområde nr. 14 (Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariagerfjord).

Landsplandirektivets målsætning for Randers Fjord fra Randers til Mellerup er ikke opfyldt bl.a. på grund af for stor tilførsel af næringsstoffer fra oplandet.

Projektets kvælstofpåvirkning af Natura 2000-området:

Der er beregnet en merudvaskning fra husdyrgødning på ca. 626 kg N/år fra de ansøgte arealer til Randers Fjord fra Randers til Mellerup. Det svarer til ca. 0,03 % af den samlede beregnede udvaskning fra oplandet på ca. 1.797 tons N/år.

Randers Fjord fra Randers til Mellerup vurderes at være et meget sårbart vandområde. Da det ansøgte i sig selv påvirker med mindre end 1 %, vurderes det imidlertid, at projektet ikke vil skade eller være en hindring for at opnå gunstig bevaringsstatus i området.

Udviklingen i dyreholdet i oplandet til Randers Fjord fra Randers til Mellerup er på baggrund af CHR-data opgjort til en stigning på under 1 % i perioden 2007-2016:

(<http://mst.dk/media/179066/udviklingen-i-husdyrhold.pdf>)

Da husdyrtrykket ikke er steget mere end 1 %, og Randers Kommune ikke har kendskab til øvrige kilder i oplandet, der netto har medført øget kvælstoftilførsel til fjorden, vurderes projektet heller ikke i kumulation med andre projekter at være til skade for eller være en hindring for at opnå gunstig bevaringsstatus i Randers Fjord fra Randers til Mellerup.

Projektets fosforpåvirkning af Natura 2000-området:

Som allerede nævnt lever bedriften op til Husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau vedrørende fosfor. Det generelle beskyttelsesniveau sikrer som udgangspunkt, at marine Natura-2000-recipienter, der er overbelastet med fosfor, ikke påvirkes væsentligt fra projektet i sig selv og i kumulation med andre projekter.

Kommunen vurderer at der ikke er grundlag for at skærpe de generelle krav da den tilgængelige forskningsbaserede viden om tab af fosfor fra udbringningsarealer til vandmiljøet må anses for at være begrænset, og at der ikke for tiden findes videnskabeligt anerkendte modeller eller metoder, der kan fastslå, hvor stor en mængde fosfor der udvaskes til vandmiljøet fra nærmere angivne udbringningsarealer.

Da udbringningsarealerne i oplandet samtidig ligger udenfor oplande til fosforfølsomme Natura 2000 søer, vurderer Randers Kommune, at projektet ikke skader Natura 2000-området eller hindrer opnåelse af gunstig bevaringsstatus.

Randers Kommune har af hensyn til miljøgodkendelsens fleksibilitet åbnet mulighed for, at husdyrgødningen fra husdyrbruget kan erstattes af andre typer husdyrgødning eller anden organisk gødning (vilkår 15). Det forudsættes dog, at mængden af fosfor ikke overstiger den mængde, der indgår i den husdyrgødning (væskefraktion/dybstrøelse) som udbringes – dvs. 3.544 kg P. Endvidere forudsættes, at mængden af uudnyttet kvælstof ikke overstiger den mængde, der indgår i den udbragte husdyrgødningen – dvs. 4.760 kg N (2.655 kg N i dybstrøelse x 55 % + 15.000 kg N i væskefraktion x 22 %).

Drikkevand

For projektet gælder følgende:

- Hovedparten af husdyrbrugets udbringningsarealer ligger i område, der er udpeget som område med drikkevandsinteresser (OD) en mindre del (mark 25-0) ligger i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), jf. Vandplan 2009-15.
- Udbringningsarealerne 1, 2 og 11 ligger indenfor indvindingsopland til Værum By Vandværk.
- Der er foretaget zoner (statslig kortlægning) af de nitratfølsomme indvindingsområder, men der foreligger endnu ingen vedtagne indsatsplaner.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Det generelle beskyttelsesniveau

Husdyrloven fastlægger, at der i nitratfølsomme områder ikke må ske en merbelastning, hvis udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. liter i nudriften.

Udvaskningsberegningerne via FarmN viser, at udvaskningen fra markerne 1, 2, 11 og 25 i nudriften er ca. 66 mg nitrat pr. liter. I ansøgt drift er udvaskningen reduceret med 1 mg til 65 mg nitrat pr. liter.

Det generelle beskyttelsesniveau for nitratudvaskning til grundvand i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug er således overholdt.

Ansøger har valgt at etablere 2 % ekstra efterafgrøder på bedriftsniveau. Da det valgte tiltag er en forudsætning for overholdelse af Husdyrlovens udvaskningskrav, er der stillet vilkår i overensstemmelse hermed.

Skærpet beskyttelsesniveau

Randers Kommune har vurderet, om der er særlige forhold ud over det generelle beskyttelsesniveau, der taler for, at der skal fastsættes yderligere vilkår til beskyttelse af grundvand.

Der foreligger ingen indsatsplaner for området. Den geologiske detailkortlægning (zoner) for området er færdiggjort i oktober 2014, men kortlægningen fremgår endnu ikke af Bekendtgørelse om drikkevandsressourcer. Natur- og Miljøklagenævnet har fastslået (NMK-132-00651) at en detailkortlægning først er formelt gyldig, når den fremgår af bekendtgørelsen. Randers Kommune vurderer, at der ikke er grundlag for at stille vilkår, der skærper det generelle beskyttelsesniveau.

Zink

Der foreligger ingen oplysninger om, at der anvendes medicinsk zink på husdyrbruget.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

I rapport nr. 159 (2015) om belysning af kobber- og zinkindholdet i jord fra DCE, Aarhus Universitet, er der offentliggjort resultater, som viser, at nuleffektniveauet i dyrkningsjorden er overskredet i 45 % af de undersøgte lokaliteter, og der ses en stigende tendens. Tilførslen af zink via husdyrgødningen kan ifølge oplysninger i rapporten (ved tilførsel op til harmoni) beregnes til ca. 1,4 kg zink per hektar for slagtesvin (1 kg zink/DE) og ca. 5 kg zink per hektar ved alene tilførsel af smågrisegylle (3,6 kg zink/DE). Ifølge Landbrugsinfo optager afgrøden ca. 300 gram zink per hektar. I Landbrugsinfo angives også, at der er en tilførsel af zink fra kvæg på 1,4 kg zink per hektar. Der sker således en betydelig ophobning af zink, hvilket forklarer det stigende indhold i jorden. En stor del af zinkindholdet i gyllen fra smågrise skyldes anvendelse af medicinsk zink (ZnO), og forbruget af dette er mere end tredoblet fra 2005 til 2013.

På den baggrund har Miljøstyrelsen udsendt retningslinjer for miljøvurdering af zink ved tilladelse eller miljøgodkendelse af husdyrbrug. I retningslinjerne anbefales det, at kommunerne har fokus på anvendelse af gylle fra smågriseproduktion. Det anbefales, at smågrisegylle maksimalt udgør 40 % af den udbragte gylle, målt på DE/ha/år. Ved udbringning af svinegylle til harmoni (1,4 DE/ha) bør tilførslen af zink således ikke overskride 2,86 kg/ha ((1,4 DE/ha x 3,6 kg zink/DE smågrisegylle x 40 %) + (1,4 DE/ha x 1 kg zink/DE slagtesvinegylle x 60 %)). Ved udbringning af svinegylle på sandjorde med pH under 6 og hvor zinktilførslen derved overstiger 2,86 kg/ha, bør kommunerne overveje vilkår om kalkning. Ved udbringning på arealer nær søer og vandløb, bør kommunerne desuden overveje vilkår om udlæg af husdyrgødningsfrie bræmmer.

Indhold af zink i rågylle fra slagtesvin er beregnet til 1,4 kg zink/DE. På husdyrbruget udbringes der en væskefraktion fra separeret slagtesvinegylle. Den producerede rågylle indeholder ca. 105 kg N/DE. Ved udbringning af væskefraktionen anvendes 120 kg N/DE og dermed svarer de 125 DE væskefraktion reelt til 143 DE rågylle. Ved antagelse af at zinken følger væskefraktionen ("worst-case"), vil det betyde, at der i gennemsnit kan blive udbragt 1,41 kg zink per hektar (143 DE x 1,4 kg zink/DE) / 142,32 ha).

Husdyrbrugets arealer er alle lerjord (JB 6-7) og der udbringes højst 1,41 kg zink/ha/år. Randers Kommune vurderer, at udbringning af væskefraktionen på husdyrbrugets arealer ikke udgør en væsentlig risiko for ophobning og dermed udvaskning af zink. På den baggrund vurderes det, at der ikke er grundlag for at stille skærpende vilkår for anvendelsen af husdyrgødningen.

Nabogener m.v.

Lugt

Ansøgningssystemet beregner, ud fra Husdyrlovens afskæringskriterier, en nødvendig minimumsafstand til byzone, beboelse i samlet bebyggelse og til beboelse udenfor samlet bebyggelse (lugtgeneafstande). Beboelser som ejes af ansøger selv og beboelser med landbrugspligt er ikke omfattet af Husdyrlovens beskyttelsesniveau. Samtidig beregnes en vægtet gennem-

snitsafstand, hvor afstanden fra de enkelte stalde/staldafsnit til de før nævnte boligområder vægtes i forhold til lugtafgivelsen. Se tabel 4.

	Lugtgeneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand ¹ (m)
Byzoneområde:	650 m.	2.813 m.
Beboelse i samlet bebyggelse ²	588 m.	750 m.
Beboelse uden for samlet bebyggelse ³	183 m.	988 m.

Tabel 4: Lugtgeneafstand sammenholdt med vægtet gennemsnitsafstand.

¹ Stalde/staldafsnit beliggende længere væk end 1,2 x lugtgeneafstand udgår af beregningen af den vægtede gennemsnitsafstand.

² Lugtgeneafstanden er øget pga. kumulation med 2 andre husdyrbrug >75 DE.

³ Lugtgeneafstanden er reduceret pga. staldanlæggets placering nord for nabobeboelse.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Nærmeste byzone (Haslund By), nærmeste beboelse i samlet bebyggelse (Gl. Landevej 1B, Værum) og nærmeste beboelse udenfor samlet bebyggelse (Hammelvej 136) er beliggende væsentligt længere væk end geneafstanden. Dermed er Husdyrlovens beskyttelsesniveau for lugt overholdt.

Gylsepareringsanlægget har en kapacitet på 6-13 tons pr. time. Separeringsanlægget er indbygget i en lukket container. Fortanken kan rumme godt 3 dages produktion af rågylle (45 m³), som efterfølgende kan separeres på 4-8 timer. Både gyllebeholder og fortank er med fast overdækning. Randers Kommune vurderer, at lugtgener fra opbevaring og håndtering af gylle på husdyrbruget ikke vil være væsentligt større end fra et gennemsnitligt landbrug. Periodiske lugtgener i forbindelse med håndtering af gylle ved opbevaring, og udbringning, må efter kommunens opfattelse almindeligvis accepteres i landbrugsområder.

Den generelle lovgivning foreskriver, at der skal installeres overbrusningsanlæg eller tilsvarende anordning for slagtesvin. Overbrusning sikrer en optimal staldtemperatur og fremmer en hensigtsmæssig gødningsadfærd hos svinene. Høje staldtemperaturer kan omvendt medføre en uhensigtsmæssig gødningsadfærd, hvor svinene gøder på det faste leje og ruller sig for at afkøle sig med større lugtgener til følge.

Al afgangsluft fra svinestalden ledes gennem luftrensningssystemet og herfra ud via ét centralt ventilationsafkast. Ansøger har oplyst, at anlægget rengøres jævnligt for at holde en optimal temperatur i stalden og for at spare energi. Rengøringen vil samtidig sikre en bedre opblanding af staldluften og dermed færre lugtgener. I det biologiske trin af luftrensningen fjernes en stor del af lugten fra stalden, men denne effekt er ikke dokumenteret og derfor ikke medtaget i beregningerne i IT-ansøgningssystemet.

Med de stillede vilkår og overholdelse af det generelle beskyttelsesniveau for lugt i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug og de generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, vurderes det, at der ikke vil forekomme væsentlige lugtgener hos naboerne.

Det bemærkes, at der periodisk kan forekomme lugtgener i forbindelse med håndtering og udbringning af gylle, som efter kommunens opfattelse almindeligvis må accepteres i landbrugsområder.

Husdyrbrugets øvrige aktiviteter vurderes ikke at give anledning til væsentlige lugtgener.

Det er Randers Kommunes samlede vurdering, at der ikke vil forekomme væsentlige lugtgener hos naboerne.

Transport og vejforhold

Transport til og fra anlægget foregår via Hammelvej. Ansøger har oplyst, at antallet af transportere er uændret i forhold til nudriften. Lastbilerne har kapacitet nok til de ekstra grise uden at skulle køre flere gange. Det samme gælder i forhold til transport af den ekstra husdyrgødning. Transporter til og fra produktionsanlægget fordeler sig som angivet i tabel 5.

Transporter (antal/år)	Nudrift	Ansøgt drift
Levering af foder	66	66
Sækkevarer/løsvarer	26	26
Korn	50	50
Afhentning af slagtesvin	52	52
Levering af smågrise/ flytning af kalve	26/2	26/2
Afhentning af døde dyr	52	52
Husdyrgødning til biogasanlæg	50	50
Udbringning af husdyrgødning	200	200
Dyrlæge	13	13
Levering af diesel	3	3
I alt	540	540

Tabel 5: Oversigt over transportere før og efter udvidelse.

Transporterne vil overvejende finde sted indenfor normal arbejdstid (kl. 6-17). I perioder med udbringning af gylle vil der dog være transportere ud over dette tidsrum. Transport af gylle går så vidt muligt ikke gennem tæt bebyggede områder.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Randers Kommune vurderer - husdyrbrugets størrelse taget i betragtning - at det samlede antal transportere til og fra anlægget (1-2 pr. dag) er forholdsvis begrænset.

Det er samtidig Randers Kommunes vurdering, at såvel eksterne transportere som interne transportere med markredskaber etc. overvejende vil foregå uden om tæt befolkede områder.

Transportgener opleves især i forbindelse med nedbremsning og acceleration ved ind- og udkørsel fra anlægget. Indkørsel til anlægget ligger mere end 300 m fra nærmeste nabobeboelse, som ikke ejes af ansøger selv. Randers Kommune vurderer herefter, at transportere til og fra husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende.

Det bemærkes, at færdsel på offentlig vej reguleres af Færdselsloven og håndhæves af politiet.

Andre forhold

Afstandskrav

Ifølge Husdyrloven og Husdyrgødningsbekendtgørelsen må stalde og lignende, samt gødningsopbevaringsanlæg og ensilagepladser, ikke etableres inden for nærmere fastsatte afstande, jf. tabel 6.

Afstandskravene i Husdyrlovens § 8 og i Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 20 gælder kun for nyetableringer. Da projektet alene omhandler eksisterende bygninger er der ikke oplyst afstande for disse i tabellen.

	Faktisk afstand	Min. krav til afstand
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	-	25 m
Almene vandforsyningsanlæg	-	50 m
Vandløb (herunder dræn) og søer	-	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej	-	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	-	25 m
Beboelse på samme ejendom	-	15 m
Naboskel	-	30 m
Nabobeboelse, byzone, sommerhusområde og lokalplanlagt område til boliger	166 m	50 ¹ m
§ 7 natur	625 m	10 m
Åbne vandløb og søer > 100 m ²	-	100 ² m
Nabobeboelse	-	300 ³ m
§ 7 natur	-	300 ⁴ m

Tabel 6

¹Hvis forureningen øges.

²Gælder kun ved nyanlæg af beholdere til flydende husdyrgødning.

³Gælder kun ved nyanlæg af beholdere uden "fast overdækning" til flydende husdyrgødning fra svin og pelsdyr.

⁴Gælder kun ved nyanlæg af beholdere uden "fast overdækning" til flydende husdyrgødning.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Husdyrlovens § 8:

Afstandskravene gælder udelukkende nyetablering af stalde, gødningsopbevaringsanlæg og lignende. Da der ikke opføres nyt byggeri er afstandskravene ikke relevante.

Husdyrlovens § 6:

Ifølge Husdyrlovens § 6 er der forbud mod at etablere anlæg samt foretage udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug for mere end 3 DE inden for 50 m fra nabobeboelser, byzone, sommerhusområde eller lokalplanlagt område til boliger, hvis det medfører forøget forurening. Det eksisterende anlæg overholder afstandskravet på 50 m.

Husdyrlovens § 7:

Ifølge Husdyrlovens § 7 er der endvidere forbud mod at etablere, udvide og ændre anlæg for mere end 15 DE, hvis stald eller gødningsopbevaringsanlæg ligger i en afstand på mindre end 10 meter til nærmere bestemt sårbar natur, jf. Husdyrlovens § 7. Som det fremgår af tabel 6, ligger bygningsdelene mere end 600 meter fra sårbar natur.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 20:

Ifølge Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 20 skal nye beholdere for flydende husdyrgødning fra svin og pelsdyr være forsynet med fast overdækning, hvis de er beliggende mindre end 300 m fra nabobeboelser.

Desuden skal alle nye beholdere for flydende husdyrgødning være forsynet med fast overdækning, hvis de er beliggende mindre end 300 m fra de i Husdyrlovens § 7 angivne naturtyper. I stedet for fast overdækning kan der anvendes en teknologi, der er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste, som en teknologi, der kan erstatte fast overdækning.

Da der ikke opføres ny gyllebeholder er afstandskravene ikke relevante.

På baggrund af ovenstående vurderer Randers Kommune, at projektet er i overensstemmelse med afstandskrav fastsat i Husdyrlovens § 6-8 og Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 20.

Offentliggørelse

En del af udbringningsarealerne ligger i Favrskov Kommune. Da der ikke sker ændringer af disse eller ændringer i udbringning af husdyrgødning, er høring af Favrskov Kommune undladt.

Partshøring

Orientering om udkast til miljøgodkendelse har været fremsendt til følgende parter:

Ejere og beboere af beboelser beliggende indenfor lugtkonsekvenszone (818 m).

Ejere af forpaaetede arealer

Vandværker

Værum By Vandværk

Orienteringen blev fremsendt den 24. januar 2017. Fristen til at kommentere udkastet var den 15. februar 2017. Der er ikke indkommet bemærkninger til udkastet.

Offentliggørelse af godkendelsen

Godkendelsen bekendtgøres på Randers Kommunes hjemmeside www.randers.dk den 16. februar 2017, som er godkendelsens dato.

Følgende er underrettet om godkendelsen:

- Ansøger
- Konsulent
- Parter
- Favrskov Kommune, favrskov@favrskov.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dnranders-sager@dn.dk
- DN lokalafdeling v. Christian Halgreen, christian@halgreen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, lokalafdeling, ta@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Lokalafdelingen Dansk Ornitologisk Forening, randers@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, senord@sst.dk

Klagevejledning

Godkendelser og tilladelser kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden 4 uger fra afgørelsen er offentligt bekendtgjort. En eventuel klage skal indsendes gennem Klageportalen, som findes på www.borger.dk eller www.virk.dk. En eventuel klage skal være Miljø- og Fødevareklagenævnet i hænde **senest den 22. marts 2017**.

Klageberettiget er ovennævnte samt enhver, der har væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, som nævnt i husdyrlovens §§ 84, 85, 86 og 87.

Hvis kommunen fastholder sin afgørelse, skal den senest 3 uger efter klagefristens udløb indsende kommunens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter. Kommunen skal endvidere fremsende de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at klager indbetaler et gebyr til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Opkrævning finder sted i forbindelse med indsendelse af klagen gennem Klageportalen. Vejledning om klageportalen kan findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

I særlige tilfælde kan en klage indsendes uden om Klageportalen. De særlige forhold, som kan begrunde en undtagelse fra kravet om at klage via Klageportalen er f.eks. særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens. En undtagelse kan også gælde for: borgere, der mangler digitale kompetencer, for visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser og borgere med sprogvanskeligheder, hvor hjælp og vejledning fra myndigheden eller nævnet ikke konkret vurderes at være en egnet løsning.

Hvis du tilhører en af de nævnte grupper og trods vejledning ikke har mulighed for at bruge Klageportalen, kan du aflevere/indsende din klage til kommunen.

Du skal begrunde din anmodning om fritagelse for brug af Klageportalen. Hvis du er fritaget for at bruge digital post af din kommune, bedes du oplyse dette i din anmodning. Myndigheden sørger for at sende din anmodning videre til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som i hvert en-

kelt tilfælde vurderer, om der foreligger særlige forhold, der gør, at du kan blive fritaget for at bruge Klageportalen.

Du får besked fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, om din anmodning kan imødekommes. Godkendelsen kan godt udnyttes, selvom der klages over den, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, og under forudsætning af, at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Det skal bemærkes, at Miljø- og Fødevareklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en godkendelse. Udnyttes en godkendelse, der er klaget over, sker det derfor for egen regning og risiko.

Søgsmål kan anlægges ved domstolene indtil 6 måneder efter godkendelsens dato.

Bilag:

Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2: Kort over udbringningsarealer

Bygningsoversigt Værum Vestergaard, 2012

